

Foreningen Broagerland 3.0

Referat af orienteringen forud for stiftende generalforsamling den 22. september 2021

Baggrund og ide bag 'Broagerland 3.0 – nye bo- og arbejdsfællesskaber' – og hvad et bo- og arbejdsfællesskab i Broagerland 3.0 kan være v. Ingebeth Clausen.

Det begyndte i 2018 på Folkemødet på Bornholm, da Hanne Tanvig (Københavns Universitet) talte om frilandsbyer i landsbyer. Vi greb bolden, da Hanne kastede dén. Vi gik med i projektet – søgte penge og fik dem.

Coronaen forsinkede projektet med ½ til 1 helt år. I aften kan vi stifte foreningen "Broagerland 3.0" som skal danne grundlag for den næste fase i projektet.

Vi har holdt mange møder, og drukket spandevs af kaffe; Bagved dette står de fem landsbylaug + Broager Udviklingsforum, Hanne Tanvig, sekretariat for landdistrikter.

Der har været en arbejdsgruppe og en projektgruppe – rigtig mange frivillige har været involveret.

Hvorfor er et nyt bo- og arbejdsfællesskab relevant? Vi bor i et smørhul – dét synes vi selv – vi har vand, strand, skov, bakker, historie, kultur ... det skal vi blive ved med at have.

Vi skal blive ved med at være et attraktivt sted at bo – og kunne tiltrække nye folk. Prognosen siger, at frem til 2034 falder befolkningstallet på Broagerland med 5%. det giver mindre handel, færre børn i skolen.

Kan vi gøre noget selv for at vende tendensen? Ja. Og projektet er til gavn for os alle.

Et bo- og arbejdsfællesskab, hvor folk får deres liv til at fungere med hjemmearbejdspladser og et liv, der fungerer – dét vil være attraktivt.

Tendenserne er, at rigtig mange mennesker – specielt yngre – har lyst til at flytte væk fra byerne og måske bruge mindre tid på at pendle fra hjem til arbejde. Coronaen har vist, at man sagtens kan arbejde hjemmefra – måske nogle dage.

Man kan dele bilen med naboen, der er måske nogen til at hente børn/passe hinandens børn, hvis man bor i fællesskab. Socialt fællesskab – og bo flere generationer sammen. Dét vil være givende.

Det vil være givende, at de oprettes rundt i landsbyerne – vil give liv – undgår tomme huse. Giver udvikling, som er et af nøgleordene.

Dette er grundtankerne omkring Broagerland 3.0 – bo og arbejdsfællesskaber.

Jeg tænker, I har fulgt med. Men næste spørgsmål: hvad er dét, der skal til, for at vi kan købe og drive denne foreningen. Vi skal have stiftet en fond, der sætter rammerne og køber dét sted, hvor der skal indrettes et fællesskab, hvor folk sidder til leje. For at oprette en erhvervsdrivende fond skal indsamles 300.000 kr. – dét skulle gerne ske blandt borgerne på Broagerland. For den enkelte er det meget. For et fællesskab ikke slet så meget.

Det behøver ikke være i en landsby – kan også være her i Broager by. Det vigtigste er at kunne se målet med sådanne nogle steder – at man kan se, hvad det kan give én. Hvis man yder noget, får man noget tilbage – uanset om man er ung eller gammel.

Vi har også haft udfordringer undervejs. Det vil vi også få fremover. Hvad siger lovgivningen? F.eks. en ejendom i én af vores landsbyer? Den siger sikkert, at dét må vi ikke ... men så må vi se på, om vi kan gøre noget ved dét. Der skulle også gerne være folk, der vil flytte ind – dét tror jeg nok, der er søgning til.

Vi har vedtægterne klar til en forening, som vi skal have stiftet i aften.

Et idéoplæg om et bo- og arbejdsfællesskab kaldt Mødestedet v./Anne Dominik

Jeg bor i Nordborg og har længe været i gang til at lede efter en anden måde at bo. Jeg så et arrangement på Broagerland, og var med på en bustur rundt på halvøen. Jeg kom med i en prospekt-gruppe, hvor vi fik mulighed for at sætte os ned og lave et forslag til et bo- og arbejdsfællesskab.

Udgangspunktet var, hvordan vi troede, folk kunne tænke sig at bo – og hvordan vi selv ville bo.

Det skulle være lejeboliger – vi tror, det er tendensen – jeg kunne godt selv tænke mig at bo sådan et sted, og det kan jeg ikke finde lige nu. Tiden vil vise, om det udvikler sig, siger Anne Dominik om processen i prospektgruppen.

-Vi lagde vægt på, at vi skulle bygge bro til det omgivende samfund – vi skulle inddrage de mennesker, der bor her. F.eks. have gode aktiviteter og fællesskaber alle kan være med til. Mest til de fleste. Rigtig mange ting lægger op til, at alle kan være med. Få ting er reserveret til de folk, der kommer til at bo dér.

Vi har prioriteret beboernes mulighed for at vælge til – at man vælger dét, man vil være med til. Man kan også vælge at lukke døren. Bo- og arbejdsfællesskab er prioriteret højt – at man kan arbejde hjemmefra, så der er aktiviteter om dagen også. Dét kunne være genialt at lave en købmand – at samle alle de mennesker på broagerland, der laver noget – der kan være en café eller restaurant (hvis vi må). Men noget, der kan samle og hive folk til Broagerland.

Det er derfor, at det hedder Mødestedet – her mødes folk udefra og dem, der bor der.

Spørgerunden

Konsulentent knyttet til projektet, Hanne Tanvig, og Ingebeth Clausen, Smøl, daglig leder for projektet blev involveret med svar i aftenens spørgerunde.

Erik Lorenzen: Hvor stor skal sådan et fællesskab være? Antal enheder? For at være velfungerende?

Anne Dominik: Der skal kunne bo 20 familier – men måske det er i overkanten. Men der skal være mennesker, der kan skabe liv – dét skal være forskellige generationer.

Hanne Tanvig: Der er talt om f.eks. at genanvende en landbrugsejendom. Der er dog utallige muligheder, og de videre tanker overlades til en erhvervsdrivende fond.

Kristian Mose: Det lyder godt med en plan, der kan skaleres op eller ned i forhold til, hvor det bliver. Èn af de konkrete adresser, der har været i spil, har været ved Mølmark. Kigger man stadig på noget konkret?

Ingebeth Clausen: Som Anne siger, det er et tænkt eksempel, der kan være alle steder. Hvis de ydre rammer er til dét. Vi har en liste over nogle steder vi har tænkt: hvad kunne der laves her, hvis nu det kom så vidt. Men INTET er konkret. Mølmark har nogle fysiske rammer som vi har brugt til at sætte fantasien i gang til at beskrive konceptet MØDESTEDET.

Vi er blevet meget inspireret fra Torup – Nordsjælland. De har kørt i måske 30 – 40 år og er vokset sig større og større. Det er fællesskabstanken, der driver dét. Den tanke er vejen frem for nogen – men selvfølgelig ikke alle. Jeg tænker på mig selv. Jeg vil ikke bo i et olle-kolle sammen med nogen, der er lige så gammel som mig selv. Jeg vil bo med generationer – vil gerne passe børn og sende dem hjem, når jeg ikke gider længere.

Hanne Tanvig: Det er vigtigt nu at sige, at konceptet på Broagerland er tænkt lidt anderledes end de interessante eksempler vi ser andre steder. Det er noget særligt, at Broagerland 3.0 ikke starter ved at en gruppe mennesker, der vil bo sammen, starter med at skabe et fællesskab.

Her starter det ved, at det er folk på Broagerland, der tager initiativer og inviterer fremmede og andre mennesker med ind. Men især selv vil gøre brug af det og måske flytte ind. Fællesskaberne er tænkt nedefra for at undgå, at disse fællesskaber – som vi ofte ser - går hen og bliver en lille enklave. For det må ikke ske her på Broagerland.

Aftenens ordstyrer Kristian Pallesen sluttede denne del af informationen med at oplyse, at nu er der kaffe og brød.

Hanne Tanvigs oplæg til gennemgang af vedtægterne

Hanne Tanvig: Vi er samlet for at sikre, at dette bliver et fællesprojekt. Vi kunne finde nogle penge, invitere en gruppe til at realisere sig og bygge nyt. Men det er ikke dét, vi gør her. Det skal man holde sig for øje. Det er noget, der skal komme nedefra. Vi sikrer ejerskabet, at det bliver forankret, at det bliver et aktivt bidrag til Broagerlands samlede udvikling.

Nogle af de fællesskaber vi ser, ender med at blive integreret i det øvrige samfund. Men begynderfejlene kan man lige så godt springe over. Initiativet skal komme via jer og ikke via nogen udefra. Den forening, der skal etableres nu, skal være forløberen – den enhed, der sikrer at der etableres en juridisk fond. Det er pt den bedste ordning, der kan sikre, at dette bliver til noget.

Noget handler om, at der skal findes penge - 300.000 kr. Der skal være nogle vedtægter med at tænke alt dét igennem, som I gerne vil have. Bestyrelsen og folk omkring sig skal ikke blot sikre, at der sker noget på Broagerland, men også udadtil virke som ambassadører og tiltrække interessenter og penge.

Denne erhvervsdrivende fond kan vi tale en del om, men det er første opgave for foreningen at få denne fond strikket sammen. Foreningen skal tage over på de gode idéer og materialer, der ligger, tænke videre, sikre medlemskab, fundraising, stiftelse af fonden m.m.

Det er IKKE den erhvervsdrivende fond, vi skal have lavet i aften.

Hvorfor kan vi ikke bare gå i gang? Vi har landsbylaugene og Udviklingsforum – kan de ikke bare gå i gang? Desværre er det ikke så nemt, så vi skal have en fælles forening. Hver har sine ting at tage sig af, så her har vi brug for en fælles forening, hvor formålet er skrevet ind. Foreningen skal målrettes dette koncept og være forløber for den erhvervsdrivende fond.

Skal de slet ikke bestemme noget, dem der kommer til at bo dér? Jo, der skal være daglige ledelser – helt klart. De kommende brugere skal kunne få deres kraftige fingeraftryk. Men det er i fonden, at den store maskine kommer til at ligge. Det er foreningen, der tager tilløb til at etablere fonden.

Denne forening lukkes ikke ned, når den erhvervsdrivende fond er stiftet. Det er naturligt, at nogle af foreningens bestyrelsesmedlemmer driver med videre. Der er fortsat brug for en støtteforening for Broagerland 3.0s forening.

Først: foreningen

Dernæst: erhvervsdrivende fond + foreningen

Måske senere: Hvornår ser vi åbningen af dette? Måske erhvervsfonden er klar næste år, og året efter åbnes det første bo- og arbejdsfællesskab.

Robert Bech – nyligt flyttet til Broagerland: Jeg ved ikke lige, om tankerne er født på et tidspunkt med dårlige huse? Synes ikke, der er dårlige boliger i landsbyerne men måske lidt i Broager by. Er det et gammelt problem, der skal findes en løsning på?

Hanne Tanvig: Dette er ikke et byfornyelsesprojekt eller handler om dårlige bygninger. Det handler om de kommende generationer på Broagerland – mennesker og arbejdspladser, mere liv.

Erik Krogh: Dét, man skal tænke ind i er, at det skal ligge så tæt på en by som mulig – i yderkanten af en by. Vi har mange kystnære historier – og jeg tror, det bliver lettere at få lov til at bygge på nogle arealer, hvis det ligger tættere på byen.

Anders Brandt: Jeg har været formand for Landdistriktsudvalget i Sønderborg Kommune, bestyrelsesmedlem af Landdistrikternes Fællesråd, har været med til at udpege årets landsby. I Torup kan de se ud over boliger og måden at bo på. Der skabes produktion og virksomheder, f.eks. på den gamle skole har man produktion. Ved Aså er der også noget. Masser af energier ligger her – tror på, at det er i landsbyerne, at der er kræfter til at tænke nyt. Tror, problemerne ligger i finansieringen.

Broagerland 3.0 er et spændende projekt, hvor vi ser spirerne til en ny retning. Dette har vi tradition for på landet. Tandslet samlede f.eks. penge ind til en købmandsbutik. Vi ser resultaterne, når Ser dét når landsbyerne har en god organiseringen at bygge ovenpå.

Referat:

Sign.

Connie Skovbjerg

26. september 2021